

Laidiens: 29.08.1995., Nr. 129/130

Ministru kabineta noteikumi nr. 256

(prot. nr.42, 22.§) Rīgā 1995.gada 8.augustā

Noteikumi par tirdzniecību Latvijas tirgos, gadatirgos, ielu tirdzniecības vietās un izbraukumos

*Izdoti saskaņā ar likuma “Par 1925.gada 1.aprīļa likuma
“Ministru kabineta iekārta” atjaunošanu” 14.panta 3.punktu*

I. Noteikumos lietotie termini

Tirgus — norobežota teritorija, kurai piešķirts tirgus statuss un kurā notiek preču pārdošana. Tirgus teritorijā ir tirgus paviljoni, kioski, novietnes, citas slēgtas stacionāras tirdzniecības vietas, nojumes, tirdzniecības galdi (letes), kā arī brīva tirgus teritorija tirdzniecībai no transportlīdzekļiem vai citas speciāli iekārtotas tirdzniecības vietas. Tirgus pārvalda Latvijā reģistrēti uzņēmumi (uzņēmēj sabiedrības).

Gadatirgus — vienreizēja īslaicīga dažādu preču vienu līdz trīs dienu ilga tirdzniecība, ko tirgus teritorijā, sporta laukumā vai citā pašvaldības norādītā vietā organizē sakarā ar svētkiem, sezonas darbu pabeigšanu laukos (rudens gadatirgus) vai kas saistīta ar noteiktām kalendāra dienām (Mārtiņdienas tirgus un citi). Vienlaicīgi ar pārtikas un nepārtikas preču tirdzniecību var organizēt kultūras, sporta un citus pasākumus.

Ielu tirdzniecība — tirdzniecība pašvaldību speciāli norādītās un iekārtotās publiskās vietās.

Publiska vieta — ceļi (jebkura satiksmei izbūvēta teritorija, kas sastāv no braucamās daļas, ietves, nomales, sadalošas joslas, salīņas), tuneļi, laukumi, gājēju apakšzemes pārejas, dzelzceļa staciju, autoostu un lidostu zāles, gaiteni, satiksmes ejas, kā arī parki un citas speciāli iekārtotas brīv dabas atpūtas vietas, neiznomāta, neapbūvēta vai savādāk neiekārtota valsts vai pašvaldības zeme.

Izbraukuma tirdzniecība — tirdzniecība ar pārtikas un nepārtikas precēm masu pasākumu (dziesmu un deju svētki, sporta un kultūras pasākumi, reliģiski svētki) vietās.

Pašu izaudzētā lauksaimniecības produkcija — zemnieku pašu izaudzētā lauksaimniecības produkcija, ieskaitot no pašu izaudzētās lauksaimniecības produkcijas zemnieku saimniecībā iegūtos pārstrādes produktus.

II. Vispārīgie jautājumi

1. Šie noteikumi attiecas uz visiem tirgiem, kuriem noteiktā kārtībā piešķirts tirgus statuss, neatkarīgi no to īpašuma formas, kā arī uz gadatirgiem, izbraukuma tirdzniecību un ielu tirdzniecību. Minētajās tirdzniecības vietās jāievēro arī mazumtirdzniecības noteikumi un citi tirdzniecisko darbību reglamentējoši normatīvie akti.

2. Ir šādi tirgi:

2.1. pārtikas preču tirgi — tirgi, kuros realizē pārstrādātu un nepārstrādātu lauksaimniecības produkciju, rūpnieciski ražotās pārtikas preces, ziedus, stādus, dēstus, sēklas, zivis un zivju produkciju, meža dzīvnieku gaļu, savvaļas ogas, riekstus un sēnes.

Pārtikas preču tirgos var būt iekārtotas slēgtas stacionāras tirdzniecības vietas tirdzniecībai ar nepārtikas precēm, kā arī norobežotas vietas tirdzniecībai ar dzīvjiem putniem un dzīvniekiem;

2.2. nepārtikas preču tirgi — tirgi, kuros realizē jaunas un lietotas nepārtikas preces.

3. Tirgot Latvijas Republikas tirgos ir tiesīgi:

3.1. Latvijas Republikā reģistrētie uzņēmumi un uzņēmēj sabiedrības (tālāk tekstā — “juridiskās personas”), kuru reģistrācijas dokumentos ir paredzēts uzņēmējdarbības veids — tirdzniecība;

3.2. individuālā darba veicēji (tālāk tekstā — “individuālā darba veicēji”), kuri saskaņā ar izsniegtajiem patentiem, reģistrācijas apliecībām un speciālajām atļaujām (licencēm) realizē pašu ražotās preces vai pašu iegūtos resursus;

3.3. Latvijas Republikas iedzīvotāji (tālāk tekstā — “fiziskās personas”), kuri realizē šādas preces:

3.3.1. pašu izaudzēto lauksaimniecības produkciju, uzrādot pašvaldību vai to pilnvarotu institūciju izdotu izziņu par zemes lietošanas tiesībām;

3.3.2. likumā noteiktajā kārtībā pašu iegūtu zvejniecības produkciju un medījumus, uzrādot zvejas vai medību speciālo atļauju (licenci) vai tās apstiprinātu kopiju;

3.3.3. savvaļas augus, ogas, sēnes un riekstus (saskaņā ar likumu “Par meža apsaimniekošanu un izmantošanu” — Latvijas Vēstnesis, 1994, 41.nr.);

3.3.4. lietotas personīgās mantas;

3.4. Igaunijas Republikas un Lietuvas Republikas iedzīvotāji, kuri realizē pašu izaudzētus augļus, ogas un dārzeņus;

3.5. kaimiņvalstu pierobežas zonas iedzīvotāji, kuri Latvijas Republikas pierobežas zonā realizē pašu ražoto produkciju.

4. Tirgus administrācijai, apsaimniekotājiem vai īpašniekiem (tālāk tekstā — “tirgus administrācija”) jārada labvēlīgi priekšnoteikumi vietējiem zemniekiem un zvejniekiem, attiecīgās pilsētas (pagasta, rajona) uzņēmumiem un iedzīvotājiem viņu pašu ražotās produkcijas realizācijai.

5. Ielu tirdzniecības vietās ir tiesīgas tirgot juridiskās un fiziskās personas, kuras realizē šādas preces:

5.1. pašu izgatavotus mākslas priekšmetus, lietišķās mākslas un daiļamatniecības izstrādājumus;

5.2. ziedus;

5.3. pašu izaudzētus augļus, dārzeņus, ogas, stādus un dēstus, uzrādot izziņu par zemes lietošanas tiesībām;

5.4. savvaļas augus, ogas, sēnes un riekstus (saskaņā ar likumu “Par meža apsaimniekošanu un izmantošanu”);

5.5. kvasu un alu no cisternām (mucām), kā arī saldējumu un bezalkoholiskos dzērienus no speciālām iekārtām;

5.6. grāmatas speciāli iekārtotās stacionārās vietās.

6. Preces, kas nav minētas šo noteikumu 5.punktā, ielu tirdzniecības vietās realizēt aizliegts, un pašvaldības nav tiesīgas izsniegt atļaujas tirdzniecībai ar citām precēm.

7. Gadatirgos un izbraukuma tirdzniecības vietās juridiskās un fiziskās personas ir tiesīgas realizēt pārtikas un nepārtikas preces saskaņā ar šajos noteikumos noteikto kārtību.

III. Tirdzniecības vietu izmantošanas noteikumi (kārtība) tirgos

8. Pārtikas preču tirgos un nepārtikas preču tirgos juridiskajām personām atļauts realizēt nepārtikas preces tikai slēgtajās stacionārajās telpās vai šo telpu atsevišķās tirdzniecības vietās, izmantojot noteiktā kārtībā reģistrētus elektroniskos kases aparātus (tālāk tekstā — “kases aparāti”).

9. Individuālajiem uzņēmumiem, ja tie nav pievienotās vērtības nodokļa maksātāji, un individuālā darba veicējiem atļauts, neizmantojot kases aparātus, realizēt šādas pašu izgatavotās nepārtikas preces:

9.1. lietišķās mākslas un daiļamatniecības izstrādājumus — pārtikas preču tirgos un nepārtikas preču tirgos — atklātajās teritorijās, zem nojumēm, kā arī no transportlīdzekļiem un citās tirgus administrācijas norādītajās vietās;

9.2. citas nepārtikas preces — nepārtikas preču tirgos un pārtikas preču tirgos — slēgtajās stacionārajās tirdzniecības vietās.

10. Pārtikas preču tirgos un nepārtikas preču tirgos, kur nav slēgtu stacionāru tirdzniecības vietu, — atklātajā teritorijā, zem nojumēm un no transportlīdzekļiem (tiem norādītajās vietās) — juridiskajām personām atļauts realizēt Latvijā ražotas pārtikas un nepārtikas preces, izmantojot kases aparātus.

11. Nepārtikas preču tirgos — atklātajā teritorijā vai citās tirgus administrācijas norādītajās vietās — fiziskajām personām atļauts realizēt lietotas personīgās mantas, neizmantojot kases aparātus.

12. Pārtikas preču tirgos — tirgus paviljonos izveidotajos standos un slēgtajās stacionārajās tirdzniecības vietās, kas neatrodas tirgus paviljonos, — juridiskajām personām atļauts realizēt importētās pārtikas preces (izņemot nefasētus augļus, ogas un dārzeņus), izmantojot kases aparātus.

13. Pārtikas preču tirgos — atklātajā teritorijā, zem nojumēm, no transportlīdzekļiem un slēgtajās stacionārajās tirdzniecības vietās — tikai juridiskajām personām atļauts realizēt importētos nefasētus augļus, ogas un dārzeņus, izmantojot kases aparātus.

14. Valsts pierobežas zonā pārtikas preču tirgos — atklātajā teritorijā, zem nojumēm un no transportlīdzekļiem — Igaunijas Republikas un Lietuvas Republikas iedzīvotājiem, kā arī citu Latvijas Republikas kaimiņvalstu pierobežas zonas iedzīvotājiem, uzrādot ievadumitas deklarāciju, atļauts realizēt pašu izaudzētus augļus, ogas un dārzeņus, neizmantojot kases aparātus.

15. Pārtikas preču tirgos — tirgus paviljonos izveidotajos standos un slēgtajās stacionārajās tirdzniecības vietās vai zem nojumēm — tikai juridiskajām personām atļauts realizēt Latvijā rūpnieciski ražotās pārtikas preces, izmantojot kases aparātus.

16. Individuālā darba veicējiem atļauts realizēt pašu izaudzēto lauksaimniecības produkciju, neizmantojot kases aparātus.

17. Pārtikas preču tirgos juridiskajām un fiziskajām personām atļauts realizēt Latvijā ražoto lauksaimniecības produkciju šādās vietās:

17.1. tirgus paviljonos;

17.2. slēgtajās stacionārajās tirdzniecības vietās, kas neatrodas tirgus paviljonos;

17.3. tirgus atklātajā teritorijā no stacionāriem galdiem;

17.4. zem nojumēm;

17.5. no transportlīdzekļiem.

18. Zemnieku saimniecībām un individuālajiem uzņēmumiem, ja tie nav pievienotās vērtības nodokļa maksātāji, atļauts realizēt pašu izaudzēto lauksaimniecības produkciju, neizmantojot kases aparātus.

19. Juridiskajām personām atļauts realizēt zemnieku saimniecībās un individuālajos uzņēmumos izaudzēto lauksaimniecības produkciju, izmantojot kases aparātus.

20. Fiziskajām personām atļauts realizēt pašu izaudzēto lauksaimniecības produkciju, neizmantojot kases aparātus.

21. Tiesības izmantot stacionāros galdus un zem nojumēm iekārtotās tirdzniecības vietas un vietas tirdzniecībai no transportlīdzekļiem pārtikas preču tirgus atklātajā teritorijā piešķiramas šādā secībā:

21.1. zemnieku un zvejnieku saimniecībām, individuālajiem uzņēmumiem, individuālā darba veicējiem un fiziskajām personām, kuras realizē pašu ražoto produkciju (preces);

21.2. juridiskajām personām;

21.3. Igaunijas Republikas un Lietuvas Republikas iedzīvotājiem, kuri realizē pašu izaudzētus augļus, ogas un dārzeņus;

21.4. citu kaimiņvalstu pierobežas zonas iedzīvotājiem, kuri realizē pašu ražotu produkciju.

22. Tiesības izmantot pārtikas preču tirgus paviljonos un citās slēgtajās stacionārajās telpās (kioskos, novietnēs un citur) iekārtotās tirdzniecības vietas piešķiramas šādā secībā:

22.1. zemnieku un zvejnieku saimniecībām, individuālajiem uzņēmumiem, individuālā darba veicējiem un fiziskajām personām, kas realizē pašu ražoto produkciju (preces), kuras tirdzniecība tirgus atklātajā teritorijā vai zem nojumēm aizliegta;

22.2. juridiskajām personām.

23. Tiesības izmantot nepārtikas preču tirgus atklātajā teritorijā iekārtotās tirdzniecības vietas piešķiramas šādā secībā:

23.1. individuālajiem uzņēmumiem un individuālā darba veicējiem, kuri realizē pašu izgatavotās nepārtikas preces;

23.2. fiziskajām personām, kuras realizē lietotas personīgās mantas.

24. Tiesības izmantot nepārtikas preču tirgus teritorijā esošās slēgtās stacionārās telpas vai šo telpu atsevišķas tirdzniecības vietas piešķiramas šādā secībā:

24.1. juridiskajām personām;

24.2. individuālā darba veicējiem, kuri realizē pašu izgatavotās nepārtikas preces.

IV. Tirgus darba organizācija un administrācijas pienākumi

25. Tirdzniecības tiesību iegūšanai tirgos tirdzniecības atļauja no attiecīgās administratīvās teritorijas pašvaldības nav jāsaņem.

26. Kārtību, kādā juridiskajām un fiziskajām personām piešķir tiesības izmantot tirdzniecības vietas (līgums, abonements, dienas tirgus nodeva un tamlīdzīgi), nosaka tirgus administrācija.

27. Tirdzniecības vietu izmantošanas tiesības tirgus administrācija piešķir uz noteiktu laiku.

28. Lai piešķirtu tirdzniecības vietas (vietu) izmantošanas tiesības juridiskajām personām, tirgus administrācija pieprasa:

28.1. rakstisku pieprasījumu piešķirt tirdzniecības vietu (vietas);

28.2. uzņēmuma reģistrācijas apliecības kopiju (uzrādīt oriģinālu vai notariāli apstiprinātu kopiju);

28.3. attiecīgās Valsts ieņēmumu dienesta nodaļas nodokļu inspekcijas izziņu par stāšanos nodokļu maksātāju uzskaitē un par to, vai attiecīgā juridiskā persona ir pievienotās vērtības nodokļa maksātāja;

28.4. uzrādīt kases aparāta tehnisko pasi (ja kases aparāta izmantošana ir obligāta);

28.5. uzrādīt kases aparāta žurnālu;

28.6. uzrādīt realizējamo preču sortimentu (ja tiks realizēti pārtikas produkti, — pārdevēja uzvārdu un medicīnas grāmatiņu);

28.7. individuālajiem uzņēmumiem — dokumentāru apliecinājumu par samaksāto tirdzniecības valsts nodevu, ja tas nepieciešams, kā arī limitēto dabas resursu (zivju, medījumu, ogu, augu un citu resursu) ieguves atļauju (licenci), ja to paredz likumdošanas akti;

28.8. atsevišķu uzņēmējdarbības veidu veikšanai nepieciešamās speciālās atļaujas (licences) kopiju (uzrādot oriģinālu vai notariāli apstiprinātu kopiju).

29. Lai piešķirtu tirdzniecības vietas (vietu) izmantošanas tiesības individuālā darba veicējiem un fiziskajām personām, tirgus administrācija pieprasa:

29.1. rakstisku pieprasījumu piešķirt tirdzniecības vietu (vietas);

29.2. patenta vai reģistrācijas apliecības kopiju (uzrādīt oriģinālu) vai pilnvarotu institūciju izdotu izziņu par zemes lietošanas tiesībām, vai uzrādīt personu apliecinošu dokumentu;

29.3. limitēto dabas resursu (zivju, medījumu, ogu, augu un citu resursu) ieguves atļauju (licenci), ja to paredz likumdošanas akti.

30. Tirgus administrācija ir atbildīga, lai tiktu ievērota šajos noteikumos noteiktā tirdzniecības vietu piešķiršanas secība un tirdzniecības vietu izmantošanas noteikumi (kārtība).

31. Tirgus administrācija nodrošina vietējiem zemniekiem un zemnieku saimniecībām, zvejniekiem un zvejnieku saimniecībām, uzņēmumiem (uzņēmēj sabiedrībām) un fiziskajām personām, kuras realizē pašu ražotās preces vai produkciju, pirmtiesības izmantot tirdzniecības vietas tirgos.

32. Tirgus administrācija iekārto un uztur tirdzniecības vietu pieprasījumu reģistru, kurā pieprasījumi reģistrēti saņemšanas secībā un kurā fiksēts pieņemtais lēmums par tirdzniecības vietas piešķiršanu (atteikumu).

33. Tirgus administrācija iekārto un uztur juridisko personu — tirdzniecības vietu izmantotāju — reģistru un katru mēnesi ziņo attiecīgā rajona nodokļu inspekcijai par nodokļu maksātāju uzskaitē esošajām juridiskajām personām, kuras izmanto tirdzniecības vietas tirgū.

34. Tirgus administrācija vienojas ar vietējo pašvaldību par fizisko personu — tirdzniecības vietu izmantotāju — reģistra iesniegšanu pašvaldībai.